

بررسی میزان مصرف آنتی بیوتیک های گران قیمت قبل و بعد از اجرای طرح استیوارت شیپ

در بیمارستان امام خمینی کنگان بهمن 96 و اردیبهشت 97*

چکیده:

هدف: امروزه لزوم ارزیابی روند تجویز و مصرف داروها نمایان شده است در این میان آنتی بیوتیک ها از اهمیت ویژه ای برخوردارند.

مواد و روش ها: الگوی مصرف آنتی بیوتیک ها در بخش های مختلف بیمارستان امام خمینی (ره) کنگان در دو ماه، قبل و بعد از اجرای طرح استیوارت شپ بررسی مقایسه ای مقداری انجام شد.

یافته ها: مصرف آنتی بیوتیک ها در دو ماه مورد بررسی قبل و بعد از شروع طرح استیوارت شیپ با توجه به ضریب اشغال تخت در بیمارستان در دو ماه مورد بررسی اختلاف معنی داری در مصرف آنتی بیوتیکها یافت شد.

نتیجه گیری: به نظر می رسد با اجرای صحیح این طرح و عدم مقاومت توسط برخی پزشکان خطر مقاومت آنتی بیوتیکی به شدت کاهش خواهد یافت.

مقدمه:

آنتی بیوتیک ها ابزار قدرتمندی برای بشر هستند که استفاده از آن ها عصر پزشکی مدرن را ممکن ساخته است. این ترکیبات عمدتاً از میکرو ارگانیسم ها به دست می آیند آنتی بیوتیک ها به ویژه در جنگ های جهانی از مرگ هزاران مجروح جنگی جلوگیری کرد. اما نکته قابل توجه این است که میکرو ارگانیسم ها راه مقابله با آنتی بیوتیک ها را به خوبی می دانند آن ها بسیاری از ژن های مقاوم به آنتی بیوتیک را طی سالیان دراز با خود به همراه داشته اند حال استفاده نادرست از آنتی بیوتیک ها در درمان بیماریها موجب انباشته شدن ژن های مقاومتی و همچنین شناسایی راه های جدید مقابله با آنتی بیوتیک توسط میکرو ارگانیسم ها گردیده است این پدیده تا آنجا پیش رفته است که هم اکنون گونه ای از باکتری گزارش شده اند که به همه آنتی بیوتیک هایی که می شناسیم مقاومند.(1) با وجود مواد فراوانی از تجویز و مصرف بی رویه داروها و افزایش هزینه های ناشی از دارو درمانی لزوم ارزیابی روند تجویز دارو احساس می شود. آنتی بیوتیکها به لحاظ آن که پرفروش ترین گروه دارویی بوده و مصرف نابه جای آن ها مشکلات خاصی از قبیل مقاومت میکروبی را در بر دارد، از اهمیت ویژه ای برخوردار است.(2) بین مصرف آنتی بیوتیک ها و مقاومت میکروبی ارتباط وجود دارد.(3) از سوئی کنترل مصرف آنتی بیوتیکها منجر به بهبود وضع حساسیت به آن می گردد(4) این مطالعه جهت بررسی میزان مصرف آنتی بیوتیکهای گرانقیمت قبل و بعد از اجرای طرح استیوارت شیپ در بیمارستان امام خمینی(ره) کنگان در بهمن 96 و اردیبهشت 97 صورت گرفت.

* عیدان عباسی کارشناس ارشد پرستاری سوپروایزر کنترل عفونت بیمارستان امام خمینی کنگان استان بوشهر - خرداد 97

مواد و روشها:

در این روش با مراجعه به مسئول داروخانه از وی خواسته شد که میزان مصرف و خروجی دو آنتی بیوتیک پرمصرف مشمول طرح استیوارت شیپ قبل از صدور بخشنامه و اجرا شدن آن در این مرکز یعنی بهمن ماه سال 96 و شامل دو آنتی بیوتیک ایمی پنم و ونکومايسين و پس از اجرای طرح در اردیبهشت ماه 97 طبق جدول ارائه دادند همراه با ارزش ریالی هر کدام از آنتی بیوتیک ها. از طرف دیگر به بخش آمار مراجعه گردید و میزان بستری بیش از 24 ساعت بیماران در طی مدت مذکور خواسته شد.

یافته ها:

پس از گردآوری داده ها آنها را در جدول مقایسه ای کنار هم گذاشته و درصد کاهش هر کدام مشخص گردید:

ردیف	نوع آنتی بیوتیک	مصرف در بهمن 96 (قبل از شروع طرح)	مصرف در اردیبهشت 97 (بعد از شروع طرح)	ارزش ریالی (قبل از شروع طرح)	ارزش ریالی (بعد از شروع طرح)	درصد کاهش
1	ایمی پنم 500 میلیگرم	268	124	58960000	27280000	53.75%
2	ونکومايسين 500 میلیگرم	607	312	42490000	21840000	48.60%
*	بستری بیش از 24 ساعت	680	525	-	-	12.80%

بحث : این اولین مقاله از تأثیر اجرای طرح استیوارت شپ وزارتخانه جهت مهار مصرف بی رویه و ایجاد مقاومت میکروبی در بیمارستان امام خمینی (ره) کنگان می باشد. مصرف بالای آنتی بیوتیک می تواند علل مختلفی داشته باشد از علل اجتماعی می توان به تأثیر اختلاف نژادی و شرایط محیطی (بیماریهای مختلف، وضعیت آموزش و میزان رعایت بهداشت فردی و اجتماعی) و کمبود یا عدم وجود سیستم های فعال نظارتی در بیمارستان اشاره نمود. (5) محدودیت در داروهای موجود و تحمیل هزینه های گزاف بر سیستم و بیماران از طرف دیگر مشکل فراهم زیستی و ویژگی های فیزیکی و شیمیایی فرمولاسیون داروهای تولید داخل نیز از عوامل مهم می باشد. در نهایت بهترین راه مقابله با مقاومت آنتی بیوتیکی جلوگیری از مصرف سرخود آنتی بیوتیک ها و تجویز فقط در مواقع ضروری می باشد.

منابع و رفرنس:

- 1- دکتر عباسی متخصص بیماریهای عفونی و گرمسیری کنفرانس مقاومت آنتی بیوتیکی و عفونتهای بیمارستانی آمفی تئاتر بیمارستان سلمان فارسی 19 آبان 1396
- 2- انصاری فرانک، سلام زاده جمشید، فیضی مهرداد و راسخ حمید رضا: الگوی مصرف آنتی بیوتیکها در بخشهای مختلف بیمارستان بوعلی(تهران) طی شش

زمستان :شماره یازدهم :پژوهنده 1376:ماه اول سال
.99-107 :77

- 3- With KD, Meyer E, Steib-Bauert M, Schwab F, Daschner FD, Kern WV. Antibiotic use in two cohorts of German intensive care units. **Journal of Hospital Infection** 2006; 62: 200-206.
- 4- McNulty C, Logan M, Donald IP, Ennis D, Taylor C, Baldwin RN: Successful control of Clostridium difficile infection in an elderly care unit through use of a restrictive antibiotic policy. *J Antimicrob chemother*1997;40:707-11
- 5- Holloway K. Who contributes to misuse on antimicrobials? *Essential Drugs Monitor*,2000;28&29:9